

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 157, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. ÁPRILIS 3.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din; fél évre 240 din. és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A gazdasági béke

Közép-Európa kérdése mostanában ismét sokat foglalkoztatja nem is annyira a politikai, mint inkább a gazdasági köröket. Középeurópa népei még ma sem heverték ki a háboru veszteségeit és amíg a gazdasági kérdéseket nem rendezik, nem is lehet szó Közép-Európa gazdasági újjáépítéséről. Talán nem is azért mert a gazdasági szempontok a legfontosabbak, hanem mivel az emberekre gazdasági érdekeik hatnak legközvetlenebbül és azokon keresztül győzhető meg legkönnyebben, hogy a békés megegyezés mindenik fél javát szolgálja. A gazdasági közösség tudata, a gazdasági egymásrautaltság érzete azonban mélyen benne gyökerezik a középeurópai ember gondolat- és érzésvilágában. Nem kell okvetlenül a történelmi materializmus híveinek lennünk, hogy Közép-Európa végső kialakulását a gazdasági erők irányában keressük. Tiszán gazdasági tényezőknél, fizikai, kulturális, földrajzi és politikai okok is siettetik ezt a kibontakozási folyamatot. Közép-Európa a háboru előtt és alatt a gazdasági élet ezernyi látható és láthatatlan kapcsolatánál, vasúti hálózatánál, víziutainál, kereskedelmi szerződésénél, energia-gazdaságánál fogva egységes gazdasági test volt, amelybe rendet és egyensúlyt újra csak úgy vihetünk bele, ha egy Közép-Európa kiterjedő rendszabályokkal segítünk a bajokon.

A monarchia mint politikai alakulat elleneszenes volt a benne élő nemzetiségek előtt, mint gazdasági egység a legalkalmasabb szervezet volt, amelyhez az államalkotó emberi elme eljutott, amelyhez az emberi elme is csak úgy juthatott el, hogy hatalmas természeti erőforrások szegődtek szolgálatába.

Közép-Európa gazdasági bajainak főoka a szétszakított gazdasági kapcsolatokban keresendő, amelyek miatt az újonnan kialakult államok gazdasági egyensúlya nem volt helyreállítható. Gazdasági téren Közép-Európában még mindig háborus állapotok vannak. A fegyverkezés most nem minden államban folyik hadiszerszámokkal, de minden országban, kivétel nélkül, a gazdasági élet fegyverrel, vámtarifákkal, refakciókkal, be- és kiviteli ilalmakkal, import- és exportilletékekkel és a gazdasági politika arsenaljának egyéb rég feldeésbe ment rozsdás fegyvereivel.

Vannak, akik a középeurópai vámtarifák esztelenségig fokozott tételeiből a tarifális versengés ad absurdum vitelét és a mai gazdasági elzárkózás bukását remélik. A tapasztalat azonban sajnos azt mutatja, hogy miként a nagy háborukat nem a béke és megnyugvás, hanem a még fokozottabb fegyveres készülődés követi, úgy a gazdasági háborukat sem a gazdasági béke, hanem az elzárkózási politika, nem a szabadkereskedelem, hanem a még kíméletlenebb vámharc szokta felváltani.

Legfőbb ideje annak, hogy a középeurópai államok gazdasági szakemberei egymással kezét fogva jelöljék meg az utat, amely a népek gazdasági boldogulásához vezethet.

Az erre irányuló kezdeményező lépések már megtörténtek és reméljük, hogy végre mégis csak eredménnyel fognak járni és Középeurópa népének gazdasági fellendülése és felvirágzása fogja követni.

Fontos tárgyalás Zágrábban

Előtérben a Rádics-Uzunovics koalíció

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés elnapolása után a belpolitikai életben meglehetősen csönd következett be. A fővárosban maradt politikusok körében tovább kombinálnak a helyzet kialakulása tekintetében. Különösen Dimitrijević Milán radikális képviselő zagrebi utja foglalkoztatja a képviselőket. Dimitrijević barátja Rádicsnak és éppen az ő hívására utazott Zágrabba. Azt hiszik, hogy Dimitrijević ez alkalommal közölni fogja Rádics Szeptánnal azokat a feltételeket, amelyek alapján Uzunovics hajlandó lenne koalícióba lépni vele. Tegnap reggel Rádics Pavle visszautazott Zágrabba és így most fontos megbeszélések színhelye lesz a horvát főváros.

A radikális párt vezetői közül tegnap többen felkeresték Uzunovics Nikola miniszterelnököt és tanácskoztak vele a helyzetről. Többek között megjelent Mihajlović Ilija a radikális párt alelnöke és dr. Jankovica Velizár is a miniszterelnöki palotában.

Uzunovics Nikola miniszterelnök délben távozott a miniszterelnökségi palotából és amikor újságírók megkérdezték tőle mi újság, így válaszolt:

— Nincs semmi újság! Ma több képviselő meglátogatott, akik a fővárosból való elutazásuk előtt elbucsztak tőlem. Mindnyájan kerületeikbe utaznak, mivel az a véleményük, hogy a helyzet stabil.

A radikális pártban Popovics Toma és Szeptánovics képviselők akciót indítottak, hasson oda a párt vezetősége, hogy egyes párttagok a párt tudta nélkül semmiféle politikai kombinációba ne menjenek bele és különösképpen ne engedje meg hogy egyesek Uzunovics Nikola miniszterelnök vagy Makszimovics Bozsa belügyminiszter ellen alkossanak frontot. Most azonban elállottak ettől a tervtől, mivel Uzunovics Nikola és Makszimovics Bozsa belügyminiszter helyzetét annyira szilárdnak tartják, hogy nincs szükség ilyen akcióra.

Bethlen magyar miniszterelnök Rómába utazott

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök ma délután elutazott Rómába. A miniszterelnök kíséretében voltak Kuen-Héderváry Sándor meghatalmazott miniszter és Bakács-Beseney követségi titkár.

Bethlen és kísérete Inkepusztától Triesztig autón teszik meg az utat. Triesztől pedig az olasz kormánytól rendelkezésükre bocsájtott szalonkocsin folytatják utjukat.

Olaszország ragaszkodik a tiranai paktumhoz

Beogradból jelentik: Azt az indítványt, amely közvetlen tárgyalást javasol Olaszország és Jugoszlávia között, Olaszországnak arra a szándékára vezeték vissza, hogy az Albániához való viszony rendezésére irányuló tárgyalások során el akarja fogadtatni Jugoszláviával a kétévvel ezelőtt létrejött nettunoi megállapodást. Beogradban azonban továbbra is azon az állásponton vannak, hogy ezt az egyezményt, amelyet Jugoszlávia részéről a leghatározottabban elleneztek, most már a Jugoszláv állam ellen indított hadjárat után egyáltalán nem fogják ratifikálni.

Rómából jelentik: A Journal d'Italia és a Tribuna bírálja az olasz-jugoszláv feszültségről

szóló Hava jegyzékét. A Journal úgy véli, hogyha Franciaországban helyesebben ítélték volna meg a dolgok mai állását, sok bonyodalmat elháríthattak volna. Ugyáltszik, hogy bizonyos francia körökben támogatják Jugoszláviát. Olaszország nem tűri, hogy a trianai szerződésről tovább vitatkozzanak. Az ilyen vita egyértelmű volna azzal, hogy kétségbevonják Olaszország jóhiszeműségét. A Tribuna azt írja, hogy Olaszország Albániában nem kötötte ugyan magát bizonyos személyekhez, de megköveteli, hogy Albánia népe teljesen függetlenül, külföldi hatalmak közreműködése nélkül rendezze belügyeit.

A kisantant kártérítést követel Magyarországtól az elmaradt jóvátételi szállításokért

Beogradból jelentik: Ide érkezett jelentések szerint Magyarország az esedékes 5600 vasúti kocsi helyett mindössze 1150-et adott át az utódállamoknak. Emiatt élénk diplomáciai jegyzékváltás indult meg a kisantant egyes államai között.

Magyarországot a békeszerződésben kötelezték, hogy 1927 március 31-ig 5600 vasúti kocsit adjon át az utódállamoknak. Még a múlt évben Magyarország diplomáciai uton igyekezett rábírtani a kisantant államok kormányait, hogy egyezzenek bele a vasúti kocsik átadásának az elhalasztásába, mert a kocsik elkészítése most igen költséges.

Beogradban most azzal foglalkoznak, hogy a le nem szállított 4485 vagon miatt azt követelik a nagykövetek tanácsától, hogy kötelezze Magyarországot a kártérítés mielőbbi megfizetésére. Ebben az ügyben a beogradai kormány lépéseket tett Bukarestben és Prágában, hogy az együttes akció tekintetében megegyezzen az érdekelt kormányokkal.

A kisantant államok sürgették a vagonokat és figyelmeztették a magyar kormányt a békeszerződések ama szakaszára, amely súlyos kártérítés megfizetésére kötelezi Magyarországot, ha a vagonokat nem szállítják le időre.

Meghalt Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári megyéspüspök, az ujkor legnagyobb magyar hitszónoka

Budapestről jelentik: Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök péntek este szentbeszédet tartott. Prédikáció közben az egyházfejedelemet hirtelen rosszullet fogta el. Az előhívott orvos megállapította, hogy a főpásztor agyvérzést kapott. A nagybeteg püspököt a Központi Szeminárium vendégszobájában helyezték el. Kézzel éjjeli után a főpap eszméletét vesztette és öntudatát a szombati nap folyamán sem nyerte vissza. A püspököt Herzog professzor vizsgálta meg, aki a szombat délelőtti vizsgálat után kijelentette, hogy momentán veszély nincs, az agyvérzés minimális volt, az érverés kielégítő és a szív működés rendes. Súlyosabbá teszi a helyzetet, hogy a püspök még mindig nem tért eszméletre. A püspök magasán felpárnázva, félig ülő helyzetben nyugszik betegágyán. Arcszíne élénk piros és jobb kezével eszméletlen állapotában is többször végigsimítja arcát. Balkezeit és bal lábát egyáltalán nem tudja mozditani. Herzog professzor asszisztensei állandóan a betegágyánál tartózkodnak.

Az egyházi és világi előkelőségek szombati délelőtti folyamán igen nagyszámban érdeklődtek telefonon és személyesen a püspök állapota iránt. Szombat délelőtti megjelent a betegágyánál Orsenigo Cesare pápai nuncius is.

Szombaton délelőtti 1 óra 42 perckor a nagybeteg megyéspüspök anélkül, hogy öntudatát visszanyerte volna, kiszendvedett.

Prohászka Ottokár dr. az ujjbkkor magyar történelem legkimagaslóbb egyéniségei

közé tartozott. Bölcséleti irodalmi és tudományos munkássága egész könyvtárat tesz ki és az ország határain túl is feltűnést keltettek. Szónoklata révén, amelyek mindig eseményszámra mentek, a legkiválóbb magyar hitszónokok közé emelkedett. Legutóbb Vasváry Pál negyvennyolcas szabadsághős emléktáblájának leleplezése alkalmával mondott hatalmas ünnepi emlékbeszédet, az elmúlt hét folyamán pedig naponként folytatta böjti szentbeszédeinek sorozatát az egyetemi templomban.

Pénteken, az utolsóelőtti böjti hitszónoklata alatt az egyetemi templom szószékén hirtelenül rosszul lett és szélhűtés érte.

Felvidéki származású volt, 1858-ban született Nyitrán. Iskoláit Rozsnyón, Losoncon, Nyitrán és Esztergomban végezte kitüntetéssel, majd Rómába küldték. A Collegium Germanica Hungaricum eivégzése után 1882-ben pappá szentelték és még ebben az évben, mint a bölcsélet és a hittudományok doktora tért vissza Rómából Esztergomba. 1893-ban az esztergomi szeminárium lelki-igazgatójává nevezték ki, 1904-ben pedig a budapesti egyetem hittudományi karának tanára lett. A magyar király 1905-ben nevezte ki székesfehérvári megyéspüspökké és 1915-ben megkapta a valóságos belső titkos tanácsosi címet. Az első nemzetgyűlésen, mint a székesfehérvári kerület megválasztott nemzetgyűlési képviselője több értékes felszólalással vett részt a parlament vitáiban. Temetése kedden délelőtti az Egyetemi templomból lesz.

Ellentétes hírek Ferdinánd román király állapotáról

Bukarestből jelentik: A román kormány rendkívül szigorú intézkedéseket léptetett életbe, hogy megakadályozza a király állapotáról szóló közlések terjesztését. Beogradban úgy tudják, hogy Ferdinánd király állapota változatlanul súlyos, Párisban pedig olyan hírek terjedtek el, hogy Károly volt trónörökösét visszahívták Bukarestbe.

A királyi palotába a királyi család tagjain, az udvari orvosokon és Avarescu miniszterelnökön kívül senkisék kaphat beocsátást. Három nap óta gyalogos zászlóaljok és

lovasszázadok vonulnak végig sűrű egymásutánban a város uccáin és a román főváros valóságos megszállott városhoz hasonlít. A minisztertanács állandóan permanenciában van. Avarescu miniszterelnök közölte minisztertanácsával, hogy a király halála esetén diktatori felhatalmazást kell kapnia. Ferdinánd király egészségi állapotáról egyébként tegnap délután hivatalos orvosi jelentést adtak ki amely megállapítja, hogy a király állapotában tegnapelőtti beállott javulás tovább tart.

Közös jegyzék a kantoni kormányhoz a Nankingban elkövetett vérengzés miatt

Londonból jelentik: A Daily Mail közlése szerint, az a közös jegyzék, amelyet Nagybritannia, Amerika és Japán baladéktalanul el fognak küldeni a kantoni kormánynak, a következő követeléseket tartalmazza: A három nagyhatalom követeli a kantoni kormánytól, hogy tartóztassák le és büntessék meg mind azokat, akik a Nankingban elkövetett bűncselekmények részesei voltak, követeli továbbá, hogy a kantoni kormány fizessen pénzbeli kárpótlást a megölt emberek életéért és az okozott sebesülésekért, követeli végül a jegyzék, hogy a kantoni hatóságok, beleértve azokat a tiszteteket, akik a nankingi csapatok vezéreik kérjenek bocsánatot és a kantoni csapatok tisztelegjenek az idegen hatalmak zászlói előtt. A Morning Post washingtoni tudósítója

jelent: Amerika Kínában valószínűleg ugyanúgy fog eljárni, mint Nagybritannia és Japán, de külön lép fel, mert a közös együttműködés nem fér össze az amerikai hagyományokkal. A londoni külügyi hivatal elveti azt a japán indítványt, hogy a három nagyhatalom Anglia, Japán és Amerika képviselőiből, továbbá az illetékes kínai hatóságok kiküldötteiből álló vizsgálóbizottságot küldjön ki Nankingba. A külügyi hivatal kijelenti, hogy egyedül a kínai hatóságok kötelessége, hogy a különböző kormányok kívánságához képest vizsgálatot folytasson le.

Párisi jelentés szerint a francia kamara külügyi bizottságában Briand külügyminiszter kijelentette, hogy Franciaország helyzete Kínában kitűnő.

Két milliárdos fegyenc lázadása egy amerikai fegyházban

Felakarták robbantani a fegyházat és megakarták mérgezni a börtönőröket

Newyorkból jelentik: Az ottani fegyházban két valóságos milliárdos csemete tölti büntetését, amely életfogytiglani fegyházra szól.

Az egyik Nathan Leopold, a másik Richard Loeb. Ez a két veszedelmes gonosztevő egy 9 éves leánykát gyilkolt meg, s ezért kerültek a fegyház falai közé. Amióta a bűnösök az intézet lakói, szó szoros értelmében valóságos rettegésben tartják az egész fegyházat.

Most sem lehet tudni, miképpen, de bizonyos, hogy mérhetetlen mennyiségű dollár áll rendelkezésükre, amellyel felláztatják rabtársukat, megvesztegetik a börtönőröket és olyan

vakmerően kalandos szökési terveket koholnak, amelyek valósággal ponyvaregénybe illenek.

Az utolsó héten kétszer is megkísérelték a szökést. Először két fegyencársukat szervezték meg, kitértek a fegyházból, az intézet igazgatóját, Kleint, agyonütötték és az épület hatalmas, vasból készült kapuját felrobbantották.

Kiderült, hogy ez a szökési kísérlet 80 ezer dollárjukba került. A fegyőröknek sikerült pokoli tervüket megakadályozni.

A második szökési kísérlet még kalandosabb volt. Három mexikói és három amerikai fegyencet szerveztek meg és beavatták a

Dr. FÖLDES-féle

MARGIT-KREM

ma már mindenkinek nélkülözhetetlen!

börtönőrök egyrészt is.

A tervük az volt, hogy az új fegyház-igazgató ételbe mérget öntenek és egy szakasz fegyőr segítségével megostromolják az őrséget és így menekülnek meg.

Mielőtt azonban még a terv kivitelre került volna, egy Delgoga nevű fegyenc, aki a konyhában volt alkalmazva, felfedezte az egész tervet a fegyházigazgatóság előtt. Mégis sikerült a három mexikoinak megszöknie, a milliárdosok azonban továbbra is a fegyház lakói maradtak.

Most egészen különös rendszabályokat léptettek életbe, hogy továbbra is „élvezzék” az intézet vendégszeretétét.

A városi tanács nem fogadta el az Avramovics-cég ajánlatát a Krón-ház lebontási árlejtésén

Ujjabb árlejtést tűznek ki a bontási munkálatokra

Jelentettük tegnap, hogy a városi tanács árlejtést hirdetett a Markovics (Krón) ház lebontása ügyében. Az árlejtésen négy pályázó vett részt: Steiger-Kazal Béla mérnök, Radivojevics Szevén mérnök, Petrovics Vasza és az Avramovics-testvérek, akik 161.000 dinárt kínáltak a lebontásra kerülő anyagért. Az árlejtési bizottság ezek után az Avramovics-testvéreknek akarta kiadni a munkát, de a városi tanács nem fogadta el a cég ajánlatát.

Erre vonatkozólag Plavsics Nikola műszaki tanácsos a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az ajánlatot megsemmisítettük, mert a benyújtott ajánlatok anyagi szempontból nem kielégítőek. Még a legjobb ajánlatot is tulajdonosnak találtuk s miután a lebontásra kerülő ház anyaga sokkal értékesebb, ujjabb pályázatot kell kitűzni, amelyet már legközelebb fogjuk megtartani.

— A mai tanácsülésen azt javasoltam, hogy 200.000 dinár kiküldési áron tartsuk meg az árlejtést, amit a tanács el is fogadott. Ezek után ujjabb árlejtés kitűzése vált szükségessé s azon már javaslatom értelmében fogunk dönteni.

— Álláspontunk egyébként az, hogy a város érdekeivel nem egyeztethető össze, ha az anyagot egyszerűen elajándékozzuk. A Markovics ház összes melléképületeivel olyan hatalmas komplexum, hogy az anyag minimális értéke 300.000 dinár, de miután az árlejtőnek a házat le is kell bontani, a kiküldési árat 200.000 dinárban állapítottuk meg. Nem hiszem, hogy egy parával is olcsóbban lehessen átengedni az épületet.

Miután a lebontási munkálatok a hidhoz vezető ut kiépítése céljából igen sürgősek, az ujjabb árlejtést valószínűleg már a legközelebbi napokban fogják megtartani.

Párisban nem tulajdonítanak fontosságot a budapesti francia követség ellen rendezett tüntetésnek

Párisból jelentik: A francia külügyminisztérium illetékes osztályán kijelentették, hogy a budapesti francia követség előtt lefolyt tüntetésnek semmi különösebb jelentőséget nem tulajdonítanak főleg a tekintetben, mintha ez bármilyen módon befolyásolhatná a két állam közötti fennálló szívélyes viszonyt.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfejfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Bethlen gróf magyar miniszterelnök római utazásának fő célja, a fiumei magyar kikötő ügyének véglegzése

Rómából jelentik. Bethlen István gróf magyar miniszterelnök küszöbönálló római utazásával kapcsolatban a Corriere de la Serra budapesti tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott a magyar miniszterelnökkel. Bethlen miniszterelnök a következőket mondotta:

Őszinte örömmel indulok Rómába, hogy tárgyalásokat kezdjek az olasz kormány fejével mindazokról a gazdasági és politikai természetű kérdésekről, amelyek az olasz-magyar viszonytalapozatosak. A két ország között fennálló hagyományos jóviszony, tárgyalásaink eredményeképpen minden bizonnyal meg fogja hozni a magyar tengeri kikötő kérdésének megoldását olyan szerződés formájában, amely mindkét állam érdekeinek megfelel. Az az őszinte szimpátia, amely mindkét oldalon fennáll, barátsági és döntőbírói szerződésben fog kifejezésre jutni. A magyar tengeri kikötő

kérdésének ügyében a magyar közvélemény a megoldást egyöntetűen Fiumében látja. Ennél a választásnál gazdasági motívumok játszanak elsősorban szerepet. Magyarország tengertől exportjának jelentékeny része ezelőtt is Fiumén keresztül bonyolódott le és Flume modernül berendezett kikötője az ország jelenlegi export-szükségleteinek is teljesen megfelel. Ez a megoldás Fiumének is érdekében áll, amelynek kereskedelme és forgalma ezáltal újabb impulzust kap. Minden alap meg van hozzá, hogy a küszöbön álló tárgyalások kedvező mederben folyjanak le és eredményesen záruljanak.

Budapesti jelentés szerint Bethlen gróf miniszterelnök április 2-án indul Rómába és távolléte alatt Vass József dr. népjelölt miniszter helyettesíti.

Újabb árlejtés az ártéri hid támfalának felépítésére

Az új árverés nyilvános lesz s azon mindenki résztvehet

Jelentettük a napokban, hogy a noviszádi ártéri hid tám és ellenfalának felépítési munkálataira vonatkozó árlejtés nem járt eredménnyel, mert a mérnökvállalkozók határozott állást foglaltak az árlejtésen szereplő Guttman és Frank cég részvétele ellen. Miután az incidensből kifolyólag a mérnökvállalkozók visszavonták ajánlataikat az árlejtést a törvényben előírt pályázatok hiánya folytán fel kellett függeszteni s így a pályázatok elbírálására kiküldött bizottság nem dönthetett az ajánlatok sorsa fölött.

Az ártéri hid felépítése ezáltal újabb késedelmet szenved, amely súlyos befolyással lehet a közúti hid üzembehelyezése szempontjából. A közúti hid középső részét ugyanis már április 8-án kapcsolják össze a híd szerkezettel s ezáltal a híd szerelési munkálatok teljesen befejeződnek s ezután már csak a padlózási és festési munkálatok maradnak hátra, amelyeket a legközelebbi időben belülről befejezik. Nem kétséges tehát, hogy a közúti hid már a teljes befejezés előtt fog állni s az ártéri hid építési munkálatai még mindig nem kezdődnek meg.

A városi műszaki hivatal vezetője tegnap a rendkívül sürgősségre való tekintettel javas-

latot terjesztett a tanács elé, amelyben egy újabb árlejtés kitűzését szorgalmazza. Az árlejtést a tanácsnak haladéktalanul saját hatáskörében kellene kitűzni, még pedig a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében. Abban az esetben ha a tanács hozzájárul a műszaki tanácsos javaslatához, az árlejtést április 11-én fogják megtartani s azon már minden vállalkozó résztvehet. Csak ilyen módon sikerül majd az ártéri hid támfalának építési munkálatait a rendes kerékvágásba terelni.

Plavšić Nikola műszaki tanácsos egyébként a következőket mondotta a „Délbácska” munkatársának:

— Nem kétséges, hogy a helyzet igen súlyos, mert attól kell tartani, hogy az ártéri hid munkálataival esetleg elkésünk. Eppen azért vált szükségessé az újabb árlejtés kitűzése, nehogy a munkálatoknál fenakadás álljon be. A feltöltést rövidesen befejezzük s már csak a támfal felépítése van hátra. Az árlejtés befejezése után azonnal kiadjuk a munkálatokat a vállalkozónak s így remélhető, hogy az építkezéssel idejére elkészülünk.

Váratlan fordulat a fényképcsaló ügyében

A rendőrség megállapította, hogy két ügynök járta be a Vajdaságot fényképnagyítások ürügye alatt

A napokban részletesen ismertettük Schrottmann Marcell, a zagrebi „Manon” fényképnagyító vállalat ügynökének csalásait, aki a Vajdaság ugyszólván minden nagyobb városában és községében jelentékeny összegeket csalt ki hiszékeny emberektől.

A rendőrség Nagy Ferenc bácskogradi stiel asztalos feljelentésére tartóztatva le Schrottmann Marcellt, aki Gajics Iván név alatt járta be az országot s körülbelül száz helyen követett el csalásokat. Ezzel kapcsolatban megemlítettük, hogy Gajics Iván hónapokkal ezelőtt megjelent Vajda Dezső noviszádi fényképező műtermében s a fényképezéstől háromszáz dinár előleget csalt ki azzal az ürügygel, hogy kilépett a „Manon” cég szolgálatából s most Vajdához szeretne beállni utazónak, miután azonban a pénze elfogyott s családját szeretné meglátogatni, pénzre volna szüksége. A fényképező gyanútlanul fizette ki a háromszáz dinárt, de Gajics azóta nem jelentkezett többé s csak amikor Vajda Dezső a Délbácska közleménye révén értesült az állítólagos Gajics letartóztatásáról, azonnal a rendőrségre jelentett s feljelentést tett a csaló ellen. Miután Schrottmann Marcell Gajics név alatt járta be az országot s követte el a csalásokat, a rendőrség Vajda Dezsőt szembesítette Schrottmann Marcellal, annál is inkább, mert nem fért kétség hozzá, hogy Schrottmann hamis nevet vett fel s így valószínűnek látszott, hogy Schrottmann volt az, aki hónapokkal e-

előtt háromszáz dinárt csalt ki Vajda Dezsőtől. Annál meglepőbb volt a szembesítés eredménye, amelynek folyamán a fényképező kijelentette, hogy nem Schrottmann Marcell volt a csaló s hogy Schrottmann nem is hasonlít Gajics Ivánhoz.

A rendőrség ezek után újból kihallgatta Schrottmann, aki a tegnapi kihallgatáson bevallotta, hogy ketten követték el a csalásokat. A szélhámosságokat ugyanis Gajics Iván kezdte meg, aki valóban létező személy s aki annak idején a noviszádi fényképezést is becsapta. Amikor azonban Gajics értesült, hogy a zagrebi rendőrség körözövelet bocsátott ki ellene,

a mintakollekciót Schrottmann Marcell barátjának adta át, akit előzőleg alaposan kioktatta, hogy kell a csalásokat folytatni.

Schrottmann Marcell, aki egyébként nem sejtette, hogy Gajicsot körözik, szívesen vállalta a jövedelmező foglalkozást s azonnal felcsapott fényképnagyító utazónak, természetesen Gajics Iván neve alatt. Ez volt azonban a vesztés, mert a noviszádi rendőrség is éppen a körözövelet adatai alapján tartóztatva le s miután Schrottmann feljegyzései között Gajics névre kiállított nyugtakra bukkaotak, Schrottmann nyomában őrizetbe helyezték.

A rendőrség ezek után Gajics Iván ellen ott nyomozást, Schrottmann Marcellt pedig

Valódi
Diana
Mentholos
sósorszesz
gar. 50%
szeszletalommal

Gyenge idegek, a munkában a kifáradt test, ujjáélednek a Dianával való bedörzsöléstől.

Mindenütt kapható

zagrebi ügyészség fogházába kísérik.

Az érdekes fordulat nagy meglepetést keltett a károsultak között, akik most is tömeges feljelentésekkel fordulnak a noviszádi rendőrséghez.

Uszik a Darányi telep

A nagy esőzések folytán a telepi lakosok majd elmerülnek a hatalmas pocsolyákban

A Darányi telep lakosai, elsősorban azok, akik az Illics-féle szanatórium mögötti uccasorban laknak, már napok óta valóságos uszógyakorlatokat folytatnak, amíg elérhetik otthonaikat. A napok óta tartó esőzések folytán az uccasoron körülbelül 70 méter hosszú, 8 méter széles és 70 cm. mély pocsolya keletkezett, amely behatolt a házak pincéibe, az alacsonyabban fekvő konyhákba, sőt a lakásokba is, mindenütt jelentékeny anyagi kárt okozva. A víznek nincs lefolyása s miután a városrendészet jóvoltából a felgyülemelő víz újabb és újabb áradásokat idéz elő, a lakosság helyzete valóban nem irigyléreméltó. Annyi bizonyos, hogy a tavalyi esőzések további megpróbáltatásokkal kecsegtetik a szegény telepeket, akik már most valósággal el vannak zárva a világtól. A hatalmas víztömegek folytán megakadt a kocsiforgalom is s a napokban egy ódatévedt autót ókrökkel kellett kihuzatni a kátyuból. A telepek már több ízben felterjesztést intéztek a városi tanácshoz, amelyben a víztömegek levezetését kérik, de mindeztideig válasza sem méltatják a lakosságot, pedig ugyanakkor a városi tanács árkok segítségével vezet le a vizet a tisztviselőtelepről, amely ugyanabban a sorsban részesül mint a Darányi telep, csak megértőbb bánásmódban a tanács részéről.

A telepek érdekében egyébként tegnap eljártunk a városi műszaki hivatalban, ahol Plavšić Nikola műszaki tanácsos a következőket mondotta a „Délbácska” munkatársának:

— Igaz, hogy a tisztviselőtelepen levezetjük a felgyülemelő vizet, de erre a célra megfelelő hitel állott rendelkezésünkre s így a levezetést a műszaki hivatal saját hatáskörében rendelkezte el. A Darányi telep pocsolyáinak levezetése azonban olyan jelentékeny költségekkel jár, hogy ahhoz a közgyűlés beleegyezése szükséges. Tudomásom van róla, hogy a telepi lakosság felterjesztéssel fordult a városi tanácshoz, de mindeztideig nem történhetett intézkedés, mert a közgyűlés még nem határozott a szükséges hitel kiutalása érdekében. Mindenesetre ajánlatosnak tartanám, ha a Darányi telep lakosainak egy küldöttsége meglátogatna hivatalomban, hogy a levezető munkák részleteit alaposan megbeszéljem velük. Részemről is fontosnak tartom, hogy a telepi lakosság helyzetén sürgősen segítsünk.

— Nyolc nap a rendőr megsértésért. A noviszádi törvényszék tegnap nyolc napi elzárásra ítélte Gavrilovics Pera noviszádi talyigást, mert 1925. szeptember 2-án, amikor a noviszádi kompon soronkívül akart átkelni és ezt nem engedte Grujics Veca rendőr, súlyosan megsértette ezt.

A pénzügyi törvény végrehajtásakor kiadott 20 százalékos bonokat adófizetésre lehet felhasználni

A pénzügyi törvény végrehajtási utasítása még nem érkezett le a noviszádi pénzügyigazgatósághoz

Tudvalevő, hogy az 1920-ik év folyamán a forgalomban levő osztrák—magyar bankjegyeket be kellett mutatni a pénzügyminiszter által kijelölt helyeken, ahol azután a bankjegyeket bélyeggel látták el s a bankjegyek névértékéből 20 százalékos bonokat kaptak, azzal a megjegyzéssel, hogy a bonokat az állam bizonyos idő múlva be fogja váltani.

Az állam kötelezettsége most az új pénzügyi törvényben vált aktuálissá s a javaslat szerint a bonokat az illetékes adóhivatalok most adófizetés helyett kötelesek elfogadni. Miután a pénzügyi törvény már életbe lépett, a városi adóhivatalhoz tömegesen fordulnak az érdekeltek, akik a bonok sorsára vonatkozólag kérnek magyarázatot.

Érdeklődünk erre vonatkozólag Szavics Sztóján pénzügyigazgatósági inspektornál, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Tudomásom van róla, hogy az új pénzügyi törvény bizonyos intézkedéseket tartalmaz a bankok által kibocsátott bonok ügyében, miután azonban a pénzügyi törvényre vonatkozó végrehajtási utasítás még nem érkezett le a pénzügyigazgatósághoz, közelebbi részleteket nem mondhatok. Ha az új pénzügyi törvényt a javaslat értelmében fogadták el s a skuptina nem törölte a bizottság javaslatát, akkor a bonokat minden bizonnyal adófizetésre lehet mutatni s az adóhivatalok a bonok értékét adófizetés helyett fogják elfogadni. Az új pénzügyi törvényt egyébként csak a napokban várjuk, mert a hatalmas anyagot előbb ki kell nyomtatni s csak azután kerül szétküldésre. Információnk szerint a noviszádi kerületi pénzügyigazgatóság április hó első felében fogja megkapni az új pénzügyi törvény végrehajtási utasítását, amely egyébként különböző illetékeszállítást tartalmaz a vigalmi adónál is.

EURÓPA LEGIDEÁLISABB GYERMEKÜDÜLŐTELEPÉN A VÉNÁCON

Egészen csendben, szívós és kitartó munkával olyan intézményt teremtett dr. Markovics Lázár egészségügyi főfelügyelő a Vénácon, amilyen egész Európában nincs. Amikor dr. Markovics meghívott a vénáci gyermeküdülő telepre megtekintésére, korántsem számoltam azaz, hogy 430 méterre a tenger színe felett, a szerémi pravoszláv zárdák tulajdonát képező 28.000 holdnyi erdőszeg legszebb helyén villanyvilágítással, vízvezetékekkel, telefontal és rádióval felszerelt gyermekparadicsomot fogok találni.

A vénáci erdőszeg előtt törött márványkő beszéli, hogy 1869-ben rablók támadtak meg és öltek meg ezen a helyen egy vásárra menő kereskedőt. Az iregi ország ut még 15—30 esztendővel ezelőtt sem volt épen a világ legbiztonságosabb vidéke, ma azonban már semmi sem emlékeztet a mult szomorú napjaira. A turisták és kirándulók százaik teszik élénké a vasár- és ünnepnapokon ezt a vidéket, amelyet a természet játszi jókedvében varázsolt ilyen csodálatos szépségben elénk. Sűrű bükk és fenyőerdők a hegyeken, amelyekről ellátni a szerb és bosnyák hegyekig, előtűnik egy ezüst csik szakítja meg a zöld mezőt — a Száva. — Este távoli villanyvilágítás virdeit, hogy az erdei magányban is benne vagyunk a kulturvilágban, Mitrovica, Ruma, Ireg, Zemun és Beograd világítanak a Vénáig és a hold rejtlemesen aranyozza meg az Avala kupját.

És mindez mintha csak azért lenne, hogy még szebbé, még csodálatosabbá varázsolja azt e helyet, ahol a vénáci gyermeküdülő telepre épült. Dr. Markovics Lázár főfelügyelőnek van talán ebben a legnagyobb érdeme. Amikor először vette fel az üdülőtelep építésének gondolatát, az egészségügyi minisztérium azonnal elfogadta a tervet, de egy feltételt szabott, ha fenn a hegyen megfelelő vízre akadnak. Kezdték erre vizet keresni és nem találtak. Több helyen végeztek furásokat, de eredménytelenül. A minisztériumban már elejtették a tervet, de dr. Markovics Lázár nem tárgított. Csak még egy próbafúrásra kért engedélyt. Meg is kapta. Ekkor azután egy kilencven esztendő iregi ember jött segítségükre. Visszaemlékezett arra, hogy hetven-nyolcvan év előtt az erdőszegből délre, a hegytetőn volt egy kut. Erre az óreg által kijelölt helyen kezdtek vizet keresni és

35 méter mélységben pompás vízre akadtak. A vénáci gyermeküdülőhely felállítását biztosítva volt.

A többi gyorsan történt. A német jóvátélti számla terhére küldött Deckert-féle barakokat felállították és felszerelték. A modern higiénia minden követelményének megfelelően. A ragyogó fehér, tág és állandóan szellős szobákban fehér ágyak sorakoznak egymás mellett köztük éjjel állandóan az ügyletes nővér sétál, hogy örködjön a gyermekek felett.

Az üdülőtelep vezetését a közegészségi minisztérium Nikolics Sztévánra bízta. A szimpatikus, kedves fiatal ember valóságos édesapjuk a gyermekeknek, akik anyira ragaszkodnak hozzá és az üdülőtelephez, hogy bizony csak nagy sírások után tudnak elszakadni tőle a 3—4 esetleg több hónapi üdülés után. Az 5—12 éves gyermekek már egy hónap múlva 3—4 kilót híznak, ami nem is csoda, hiszen olyan bőséges és izléses ételeket kapnak és csak az a csoda, hogyan tudja mindezt napi 25 dinárért nyújtani az üdülőtelepen. Ahol azonban szívvel dolgoznak, olyan jó szívvel, mint Nikolics Sztéváné, még az a csoda is megtörténhet. Van természetesen iskola is a telepen, ahol oktatásban részesülnek az iskolaköteles gyermekek.

Az üdülőtelepet március 4-én meglátogatta Öfelsége Mária királyné is és annyira el volt ragadtatva a hely szépségétől és az üdülőteleptől, hogy hatvan gyermek részére pavillont építtet és a hatvan gyermek a királyné költségén fog üdülni. A pavillon építését rövidesen meg is kezdi Lehrer Vilmos noviszádi építész.

Az üdülőtelepen jelenleg 52 gyermek van, de 120 részére van már eddig is hely. A gyermekek nagy része ingyenes helyen van és csak kevés a fizető, különbséget azonban nem tesznek köztük, mind egyforma intézeti ruhában van és mindegyik egyformán jól bántak.

A gyermekek reggel hét órakor felkelnek, fél nyolckor reggeliznek, nyolckor pedig már iskolában vannak — ha csak eső vagy hó nincs — künn az erdőben. Tíz óra után uzsonna, amit séta és játék követ, hogy délben jobb étvágyuk legyen. Ebéd után a pavillonok előtti terraszok nyugágyain pihennek — most még jól betakarva — délután négyig, amikor uzsonnára hívja őket a csengő. Uzsonna után megnit

játék és séta következik, rádióhangverseny mellett, amit az üdülőtelep hatalmas rádiógépe továbbít Európa valamely részéből.

Vasárnaponként este dr. Markovics Lázár főfelügyelő mutat be a gyermekeknek tanulságos és vidám filmeket. A hét órai vacsora után bevonulnak hálótermeikbe és nyolc órakor már teljes csend borul az üdülőtelepre, amit csak az éjjeli őr csizmáinak kopogása, vagy a telepet őrző három hatalmas komondor ugatása zavar meg néha-néha.

Benes titokban összevásárolja a bécsi lapokat

A bécsi sajtó helyzete az utolsó években egyre kétségbeejtőbbé válik. Nagy lapvállalatok egy-másra fizetési zavarok közé kerülnek és kénytelenek függetlenségüket a nagybankok-kartelljének, vagy az iparosok szövetségének anyagi támogatásáért eladni. Néhány erősen megalapozott újság kivételével az összes lapok passzívok, aminek nagyrésztben Bécs város adópolitikája az oka. A szocialista városi tanács és ennek sorában nevezetesen a hirhedt Breitner tanácsnok különböző magas adók segítségével igyekeznek a polgári sajtót tönkre tenni. Több régi napilap megszűnése küszöbön áll, mások pedig — mint már említettük — kénytelenek gazdát cserélni. Ezt a körülményt Benes dr., a csehszlovák köztársaság fűrgé külügyminisztere a legnagyobb titokban ügyesen kihasználta arra, hogy közvetve egy csomó lapot összevásároljon.

Benes számára a lapvásárlásokat a bécsi Vernay részvénytársaság eszközölte. Ennek a nagy nyomdai vállalatnak részvénytöbbsége már évek óta prágai politikusok és cseh bankok birtokában van. Így egyedül a prágai Orbis-Verlag, Benes szöcsövének, a „Prager Presse“-nek kiadója a Vernay-részvények egyharmadának birtokosa. A Vernay A. G. tavaly ősszel Békessy Imre szökése után egy bécsi reklámvállalattal társulva, megvásárolta a „Die Stunde“ című déli lapot, a „Die Börse“ című tőzsdei, a „Die Bühne“ színházi és a „Der Sphynx“ című rejtvény-hetlilapokat. Így kerültek Benes kezére Békessy Imre egykori lapjai.

A napokban újabb tranzakció következében Bowel sajtója is a Vernay tulajdonába ment át. Benes így tehát közvetve immár a következő lapok felett rendelkezik: „Der Tag“ (napilap), „Der Morgen“ (hétfői újság) és „Der Götz“ (húsként megjelenő élcslap). Mivel bizonyos mértékig finánciális ellenszolgáltatások fejében Sieghart lapjai („Neues Wiener Tagblatt“, „Neues Wiener Abendblatt“, „Volkszeitung“ és „Kleine Volkszeitung“) is a cseh propaganda szolgálatába állanak, Benes Bécs lapkirályának tekinthető.

Nagyszabású gyermekmatiné a Nemzeti Színházban.

Az érdekes előadáson az összes noviszádi iskolák tanulói szerepelnek

A noviszádi állami elemi iskolai tanítónők és óvónők egyesülete, hétfőn április 4-én az összes noviszádi elemi iskolák közreműködésével a Nemzeti Színházban nagyszabású gyermekmatiné rendez. A matiné az elemi iskolák tanulói szindarabokkal, hangversenyszámokkal, táncsal szavallatokkal és gyermekjátékokkal szerepelnek. A Njegoseva uccai zárda növendékei a következő műsorral lépnek fel: 1. Krisztus a gyermekek között. Irta: Jakscs Mileta. Előadja: Fojt Matild, IV. oszt. tanuló, az I., II. és III. osztály növendékeinek közreműködésével. 2. „Semmi“. Tréfás játék. Előadja: Klucka Évike, Achs Márta, Schön Pirike és Fischer Vanda, a II. osztály tanulói. A többi iskolák növendékei is érdekes műsorszámokkal szerepelnek. A matiné kezdete délután 3 órakor, a tiszta jövedelmet a szegény gyermekek felségélyezésére fordítják. Az előadáshoz a színház rendes drámai helyáral vannak érvényben. Tekintettel a nagy érdeklődésre ajánlatos már előzőleg jegyekről gondoskodni.

Még csak ma
FRIDERICUS REX! I. és II. része
Befejezés április 4—5—6-án.

Georges Clémenceau

Egyszer láttam Georges Clémenceaut. Egy november 11-én, amikor Párizs a fegyverszünet évfordulóját szokta ünnepelni. Közvetlenül a háború utáni esztendőben mámorosan, hejehujázva, most már lagymatagon, kiábrándultan, kijózanodva. A franciáknak e nemzeti ünnepén jött egyszer elő remetehelyéről Georges Clémenceau. Az uccát akarta látni, Párizs hangulatát. Vajon harsognak-e még a lelkes tömegek az Arc de Triomphe körül a virágos győzelem emlékünnepe, vajon megvan-e bennük azoknak a tüze, akik Franciaország legtragikusabb napjaiban a Chemin des Dames-on marsoltak a halál felé? Ezeknek elég volt, hogy Clémenceau „Bonjour Messieurs!”-vel köszöntse őket és talán daloltak is, amikor a „Tigris” megmutatva az utat a verduni pokolba, — feléjük dörögte: „Allez! les enfants! Allez!” Vajon mennének-e azok még egyszer, akik visszajöttek és vajon él-lobog-e még a gyűlölet lángja az utódokban? Georges Clémenceau ezt akarta látni, ezt akarta megkezesni Párizs utcáin ezen a nemzeti ünnepen és ha felfedezte, megtalálta, úgy azzal a megnyugvással térhessen vissza remetehelyére, hogy a gyűlölet magva, amelynek ültetésére, gondozására, ápolására egy egész életet szánt rá, generációról-generációra csirázik, virágzik, terebélyesedik tovább.

Georges Clémenceau ment az uccán, beburkolódzva a földet söprő téli kabátjába, botjára támaszkodva, meggömbült háttal, rogyant terdekkel. A járda mellett, az uttesten az autója követte. Az emberek megismerték a „Tigris”. Megálltak, megfordultak utána. Egyetlen szó, egyetlen megjegyzés nem hangzott el és egyetlen kalap sem került le a fejéről. Az ucca szürke volt, az emberek csendesek és kopottak, tépettek a trikolorok a középületek homlokzatán. Semmi ünnepi hangulat, sehol egy lelkes, mámoros kiállítás. A harmadik uccában Clémenceau intett a soffőrének.

— Hazai! — mondta neki. — Hazai!
Rue Franklin 8.

A kapu előtt a küszöbön egy kutya ült. Clémenceau beesőngtetett. A kapu kinyílt. A küszöbön a kutya odasimult Clémenceau-hoz. Clémenceau akkor fölemelte a jobb lábát, egyik kezével rátámaszkodott az ajtófélfára, aztán teljes erővel belerugott a kutya. Az állat fölönitott és sirva, nyöszörögve átrohant az ucca tulsó oloalára.

A kapu már becsukódott Clémenceau mögött, az autó is eltűnt.

A kutya állt szemben a házzal és nézte a csukott kaput.

Odamentem hozzá. Nem futott el. Lehajoltam, meg akartam simogatni. És akkor a nyakláncán, egy kis nikkell-lemezen ezt olvastam: Georges Clémenceau. Rue Franklin 8.

Az ő kutyája volt.

Leon Daudet, akit édesapja, Alphonse Daudet életének utolsó órájában Clémenceau védőkezebe helyezett, s aki a legelső alkalommal, szinte brutálisan rázta le magáról ezt a kellemetlen gyámságot, — egyik írásában így festi le Clémenceaut:

— Ha messziről nézed a fejét, olyan mint a halálfej. Gyerekkorunkban, amikor az az érett töknék kiszedtük a belét, szemnek, orrnak, szájnak üreget vágunk a husába, aztán égő gyertyával kivilágítottuk a tököt, ez a gyerekkéz készítette halálfej hasonlít Georges Clémenceau fejéhez. Középről pedig, ha szájába csüngő, rendezetlen, durva, vastag bajuszát látod és bozontos szemöldökét, azt hiszed, hogy egy semmiféle vérkeveredéstől el nem rontott mongol benszülött feje van előtted. Az az ember, aki ezt a különös fejet hordozza a nyakán, nyolcvanhét esztendeje él anélkül, hogy szívét egyetlen egyszer is megtalálta volna. Szeretete önszeretet; patriotizmusa a bosszúból és a gyűlöletből született. Gyűlölni fanatikus gyűlölettel. Ez Georges Clémenceau hitvallása.

— Rodin egyszer megmintázta. Hideg volt a szobor, hiányzott belőle a lélek. A nagy halhatatlan nem önthetett lelket művébe, mert nem akart hazudni. Csak így, lélek nélkül, a maga kegyetlen hidegségében volt tökéletes Rodin munkája. Clémenceau visszautasította a szobrot. Akkor megfestette Raffaeli. A portré angyal volt. Raffaeli tudott hizelegni és úgy látszik, tudott hazudni is. Rodin pedig nem. Raffaeli kedvence lett Clémenceau-nak, Rodint pedig meggyűlölte örökre.

Göggös, hiu és nyers, durva.

Abból, hogy vissza tudta szerezni Franciaországnak Elzász-Lotharingiát, — ha az istenek is úgy akarnak, glóriával a feje körül el tudna még élni néhány száz esztendeig. Szent meggyőződése, hogy a háború, amit saját háborújának nevezett el, — Franciaországnak jótétemény volt. Büszke rá. Amikor azt kérdezték tőle, hogy mikor írja meg emlékiratait, fenhéjazva vágta vissza:

— Azt, amit én csináltam, emlékiratok nélkül is kutyakötelessége tudni minden franciának.

Ha a párizsi tartózkodása alatt francia újságírók jelentkeznek nála, — kilöki őket. És ugyanezek a kilökött francia újságírók másnap a csodálat, a rajongás hangján írják meg róla,

Georges Clémenceau
(Hanák József rajza)

hogy a „Tigris”, Istennek hála, a legtökéletesebb egészségnek örvendett, szemel élénkek voltak és arca biborpirosan ragyogott, amikor lapunk munkatársa előtt bevágta az előszoba ajtaját.

Nincs francia, aki közömbös volna vele szemben. Egyik csodálja, a másik gyűlöli, de mindegyik előtt nagy, erős, hatalmas, elpusztíthatatlan.

Nyers, durva...

Nyáron Saint-Vincent-sur-Jard-ban, az óceán partján él. Dolgozik. Az illustration-nak innen küldi a cikkeket. Az életről és a halálról, amelynek árnyékát érzi. Más ember, akinek az Isten szívet is adott, ha élete folyamán el is felejtette, hogy szíve van, ilyenkor, közel a sir szájához, a bűneire gondol és vezekel és amit ellene elkövettek, azt megbocsátja. Clémenceau, közel a kilencvenedik esztendejéhez, ezt mondja:

— Ha az egyik lábam a sirban is van már, a másik lábamban még mindig van annyi erő, hogy felrugjam vele ellenségeimet...

Homerost olvassa, a görög mitológiát tanulmányozza és könyvet ír Demosthenesről. Modern könyvet nem olvas, a francia Akadémián, amelynek tagja, még soha nem volt, újság egyetlen egy jár neki: a „Petit Parisien”. A cselédek, házmesterek újságja.

És remeteségében, visszazonultságában szítja, táplálja a lelkében izzó gyűlölet lángját.

Gyűlöli, mély, sötét gyűlölettel mindent és mindenkit, aki és ami nem francia, de gyűlöli, lenézi, megveti saját fajtájában is azt, aki nemcsak az eszére, hanem a szívére is hallgat. Szerinte az az ember, akinek tetteire, cselekedeteire befolyással van a szív dobogása, a szív hőmérséklete, — az gyenge, pipogya ember. Spártát emlegeti. Arra a korra esküszik, amikor a gyengéket, a betegeket sziklafokokról hajigálták be a tengerbe. Az élet, békében és háborúban is, az erők mérkőzése. A gyengének pusztulnia kell a harcban. Joguk az élethez csak a bátraknak, az erőseknek, az egészségesekeknek van.

Clémenceau-filozófia.

— Tudni kell, amit akarunk, s amit akarunk, bátorság kell ahoz, hogy azt meg is mondjuk és ha kimondtuk, legyünk bátorságunk azt meg is csinálni!

A harc!

Embervérrel kellett itatni négy esztendőn át a kiszáradt földet, hogy Georges Clémenceau eleget tehessen, — hite és meggyőződése szerint — Istentől származó missziójának.

*

Van egy barátja, Emile Buré, a L'Avenir főszerkesztője, aki évek hosszú során át élt Clémenceau környezetében. Buré rajongva szereti a tigris, aki most aggkorára töle szerzi a politikai információkat. Buré tudja, mire van szüksége Clémenceau-nak, mit szabad megmondania neki és mit kell elhallgatnia előtte.

És tudja Buré befolyásolni is Clémenceaut.

Az 1926. év őszén Coolidge elnökhöz intézett Clémenceau-féle nyílt levél megszületését is Buré-nek imputálják. A levél, amelyet annak idején Franciaországban pártkülömbőség nélkül a legszerencsétlenebb ötletnek tartottak, éppen az ellenkező hatást érte el Amerikában, mint amire a „Tigris” számított. Coolidge még válasza sem méltatta ezt az írást. És amikor e balkézrel írott levél után, ezt a kijelentést tette barátai előtt:

— Wilson elnököt és egy fertőző betegséget már kaptunk Amerikától! Hát mit akarok, mit vártok még tőle?

*

Ha valahol Clémenceau-ról van szó, mindig eszembe jutnak azok a sorok, amelyeket a békekonferenciák egyik krónikása, M. Keynes írt a „Tigris”-ről... Az elnöki székben, a közepén ült Georges Clémenceau, baloldalán Wilson, jobbról Lloyd George. Soha Clémenceau előtt nem volt semmiféle papíros, följegyzés, irat és nem ült a közelében egyetlen secrétaire particulier. Egyedül a miniszterei s néhány szakember álltak a rendelkezésére. Clémenceau ritkán beszélt, az előterjesztéseket, az argumentumok felsorolását a minisztereknek engedte át. Clémenceau a legtöbbszőr becsukott szemekkel hallgatta a beszédeket, vagy a menyezetet nézte. Ha megszólalt, kérdései, megjegyzései rövidiek voltak. És cinikusak...

*

Ismeri a házat, amit épített!

A békekonferenciák után mondotta:

— Ostoba vagyok! Most kellene meghalnom. Most a Pantheonban temetnének el. De tiz esztendő múlva?

*

Emile Buré és egyik munkatársa egy a Clémenceau-nak nyári remetehelyén tett látogatása után, amikor Párizs felé robogott velük a vonat, utközben azon vitatkoztak, hogy milyen jelzővel diszitsék Georges Clémenceaut.

— Seigneur — mondotta az egyik.

— Grandseigneur — mondotta a másik.

Végre megegyeztek abban, hogy sem az egyik, sem a másik, hanem egyszerűen csak: Ember!

Francia ember.

Agrárkivitelünk és a németek romániai orientációja

Románia ma Európának egyetlen állama, amely nemcsak hogy nem heverte még ki a háborúította sebeket, de még csak meg sem határozta annak a politikának körvonalait, amelyet követni akar, hogy valutáját talpraállítsa. Egyelőre külföldi kölcsönök után kutat s ezekkel akarja megrendülni büdzsáját rendbehozni. Az a 200 millió lírás kölcsön, amelyet Románia nagynehezen Olaszországtól kapott, már régen elfogyott s az új pénzkutatások során eljutott Németországhoz, ahonnan nagyobb arányú támogatást remél. A kölcsönügyletre vonatkozóan megindultak a tárgyalások s a német bankok konzorciumból alakult pénzcsoportja megfelelő ellenszolgáltatás fejében hajlandó Romániának 200 millió birodalmi márka kölcsönt folyósítani.

Németországnak ezt a Románia felé irányuló újabb orientációját nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert bennünket sokkal közelebbről érdekel ez a kérdés, amint az az első pillanatban látszik. Tekintetbe kell venni ugyanis azt, hogy a német állam a kölcsönnek legnagyobb részét nem készpénzben, hanem ipari szállítások alakjában bocsátaná a román gazdaság rendelkezésére, elsősorban a vasutak rendbehozásával, majd pedig mezőgazdasági gépekkel való ellátásával. Romániá-

nak történő szállításokért pedig egyharmad részben a német állam vállalja a kiviteli garanciát a szállítókkal szemben. Igen fontos szerep jutna a kölcsönből a román földbirtok-által óriási mértékben lecsökkent agrártermelés fellendítésére, még pedig olyanképpen, hogy a román kormány németeket bizna meg mintagazdaságok felállításával és berendezésével, valamint kísérleti intézmények és megfelelő tanfolyamok szervezésével a népesség felvilágosítására és tanítására az észszerű és belterjes földmivelés érdekében. A németek feladata volna továbbá agrárszövetkezetek létesítése és ezeknek az agrárszövetkezeteknek megfelelő tőkével való ellátása útján részben a német mezőgazdasági ipar részére nagyobb eladási lehetőségeket biztosítani, részben pedig Németországot elegendő nyerstermékkel ellátni.

A németeknek Romániában való terjeszkedése tehát rendkívül végzetes lehet a jugoszláv agrártermelés szempontjából és szükséges, hogy ezzel a kérdéssel illetékes köreink behatóbban foglalkozzanak, mert a német terjeszkedés azt jelenti, hogy bizonyos termény-cikkeink Németországba irányuló exportja katasztrofális mértékben megcsappanhat.

A gémes kút

Ó, a kidltó szó a pusztán,
amint ösztövév karokkal
az égre mered.

Idegen híls titok a mélye,
amibe éjjeli hold sandít
sután.

Néha kiváncsi holló
száll a gémre és onnan
kandit a víz színére le.
Aztán vándor ha erre
téved, — iszik, felüdül
s szól: mi jó e hőben
a lomb helyett a víz.

A kút mellett a tikkadt,
kiszáradt vályú vonaglik,
fájdalmas, nagy repedésekkel
a kőccal bedugott
szürke öblén. —

A vályú vénhedt lábait,
a düllögő két kurta ágas
állnak örökzöld
pocsolyában, de rájga
őket már a köszvény.

Embernyom, állatnyom
mélyedése, az itató
s a kút körül,
telve sárral és iszappal.
— És októberben,
ha dér lesz, a vén kút
kaváján nagy, fehér
virágai nyílnak a zuzmárdnak.
Ilyenkor a gém nagybeteg,
— s csak hallandó,
hogy nyöszörög az éjben
s szélben.

Fekete Lajos.

„HUMUL“
a legkiválóbb
ROMLÓ-
permetező szer

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1927 április 30. május 9.

Rendezti a Budapesti Keresk. és Iparkamara.
Félárú utazás Budapestre és vissza úgy a
jugoszláv, mint a magyar vasutakon
és hajójáratokon.

A vásárigazolvány felmutatása mellett a magyar határ
visum nélkül

léphető át. A magyar visum Budapesten utólag
szerezhető be, féláron.

Az utazáshoz szabályszerű és a magyar-
országra is érvényes SMS. utlevél szükséges.

A visumnélküli határátlépés és a félárú utazás kedvez-
mény csak a vásárigazolvány birtokosait illeti meg

A vásárigazolvány ára: 40.— Dinar. Kiál-
lítónak és látogatóknak felvilágosítást
nyújt, valamint vásárigazolványt árusít:

a jugoszláv központi lb. képviselő: Dr.
Szilágyi Géza beogradi magyar kereskedelmi
megbizott Beograd, Palata Akademia.

Novisadon: „Putnik“ menetjegyiroda.

Somborban és Sentán a Kereskedők és Gyá-
rosok Egyesülete.

Novi-Vrbason: Zemaljska Kreditna Banka.
431—1—12

NAGYFEJEŐ KÉZIMUNKA ÖZLETE

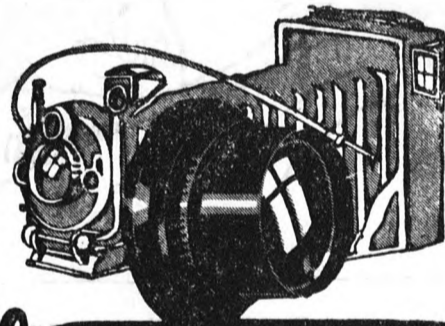
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyömd. Kézi és géphímző terem. Gomb-
áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr,
miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és
a legdivatosabb ruhaminták előnyömtatása és hímzése,
kézi és gépzásur túllhímzés, endlízés, diszpárna mon-
tírozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás.)
Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése
hozott anyagból is. Nagy választék kézi klópi
csipkékből és kézimunka kellékekben.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Felolvasónak keresek egy nagyobb fiút
német és magyar nyelv-
tudással.

— Dr. Hampel, kath. plébánia. —

Voigtländer

FÉNYRÉPEZŐ AMATŐRÖR!

Jó és friss fényképészeti anya-
got, ugymint: lemezt, filmet,
papirost csakis

BARTA I DRUG

fényképészeti szaküzletében
kapni, a katolikus templom mö-
gött, a Portán keresztül, a
Ziegler-házban.
1003—1—2

Tégla és cserép!

Apatini és Bohn cserép és téglá legolcsób-
ban beszerezhető kicsinyben és nagyban.

LÉPES PÁLNÉ JULIANNA

tégla és cserép lerakata
Novi Sad, Kamenici ucca 82. szám.

CITROEN

legújabb típus B. 14/28 HP.

Kedvező feltételek.

Adunk részletfizetésre is.

Főképviselet Bácska és Srém részére

Trgovačko Društvo Motora K. D.

A. Vranić és társai

NOVISAD, Kralja Alexandra 7.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy az asztalos szakmám mellett
saját házamban, Uspenska ul. 12. alatt

GOLGOTA

Temetkezési Vállalatot

nyitottam, melynek vezetését Pörge Pál
urra biztam.

A temetkezési ügyeket, valamint exhu-
málásokat bármely vidékről (külföldről is)
a legnagyobb figyelemmel és pontossággal
intézem a legszolidabb árak mellett.

Tisztelettel: id. Lenkey Imre.

1472—1—0

HIREK

Levél a szerkesztőhöz...

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Sok áprilisi viccet olvastam életemben, de hogy azzal a bizonyos önműködő szívvel annyira be fognak csapni, valóban nem reméltem. Először is már napok óta azon töröm a fejemet, vajjon ki lehet az a bizonyos orvosprofesszor, aki a vérkeringést fordított irányban dirigálja a szervezetünkben. Igaz, hogy halvány dunsztom sincs a szívbillentyűzet működéséről, de annyit mégis meg tudtam állapítani, hogy a vérkeringés ezentul nem a szívkamrából a szívpitvarba fog folyni, hanem a szívpincéből a szívkonyhába s onnan a spájzon keresztül a fűrdőszobába. Ez aztán egy felfedezés a kutyafáját neki! Hiszen szó sincs róla, hogy az izomzat ilyen alkalommal ne kerüljön függő viszonyba a gyomornedvekkel, hiszen tudvalevő, hogy az artériák is ugy aránylanak a vénákhoz, mint az artézi víz a vénához. Már most tegyük fel, hogy az automata szív valóban fordított viszonylatban irányítja a vérkeringőt, akkor a szívet ezentul már nem szívnek, hanem fordított sorrendben vissznek fogjuk nevezni. Az emberek ezentul nem azt fogják mondani, hogy „fáj a szívem”, hanem „fáj a viszem” s ugyanezen teória alapján nem azt mondjuk, hogy „elviszlek a színházba”, hanem „elszívlak a házszinbe”.

Ha az uccán találkozunk azzal a bizonyos hölgygel, úgy fogjuk megszólítani:

— Hogy vagy viszem?

Mire a hölgynek a következőképpen kell válaszolnia:

— Jól, viszecsém!

Ugyanilyen fordított sorrendben kellene a szívet a mellkasban is elhelyezni, a hypertrófiát észak felé, a billentyűket dél felé irányítva s az egészet megszorozva a szívpitvar kamrájával négyzetgyökre emelni a szívkerülő érlelmeszesedését. Ezáltal elérjük azt, hogy a billentyű feleslegessé válnak s azokat a zongoránál használhatjuk fel, természetesen elfenbájnból. Tessék elképzelni, milyen szívhez szóló hangokat lehetne kicsalni a zongorából, ha azokat a rendes billentyűk helyett szívbillentyűkkel látjuk el. A nagyszerű átalakulás folytán edzett szívre teszünk szert s így azután nem történhetik meg az, hogy a sportrovatban olvassuk, hogy a Labdarugó Szövetség lemondott s Beograd és Zagreb között válogatott boitrány tört ki, amikor a sportszenzáció április elsejéről van datálva.

Viszkeskadjék ezeket megvizszielni, kedves szerkesztő ur s továbbra is viszesen rendelkezésére állva

maradok viszélyes üdvölettel

K. A.

1927. Április 3. Vasárnap

Római katolikus: *Richárd*. Protestáns: *Aron*. Görög keleti: (*március 21.*) *Jakab*. A Nap kel reggel 5 óra 37 perckor, nyugszik 6 óra 31 perckor. A Hold kel 6 óra 40 perckor, nyugszik 8 óra 16 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése.) Nagyobb változás nem várható, a szelek gyengék maradnak, az ország belsejében boros, helyenként ködös idő lesz. Északon kissé derült, eső csak délen lesz. A hőmérséklet nem változik lényegesen. Noviszádon gyenge széllel, helyenként boros idő lesz, eső nélkül. A hőmérséklet minimuma +3 C°, maximuma +13 C°.

— **Bugarszki Tódort legközelebb kinevezik pénzügyminiszteri osztályfőnökké.** Mint illetékes helyen értesülünk, Bugarszki Tódor a noviszádi kerületi pénzügyigazgatóság inspektora a pénzügyminisztérium osztályfőnöki állására van kizemelve. Kinevezése a legközelebbi napokban várható.

A LEGIDEÁLISABB BŐRÁPOLÓ ARCKRÉM „CREME ELECTRA“

Egyszeri használat után nélkülözhetetlennek találja. Illatosítva ROSA CENTIFOLIA parfümmel, amely a vérvörös rózsának nagyszerű illatát adja vissza a legcsodálatraméltóbb természetességben. Kapható tubusban és tégelyben minden illatszertárban.

!! Kérjen levelezőlapon gratis mintákat !!

J. E. Schwarzlose Söhne Berlin

Vezérképviselőt:

HELLER i VAŽONJI
VELIKI-KIKINDA

792-1-50

— **Kultürest a gazdakörben.** A noviszádi Kath. Oivasó és Gazdakör helyiségében vasárnap este nyolc órakor dr. Vilt Vilmos orvos tart előadást. Utána Berenc Mihály a Hiteleszövetkezet hasznáról fog beszélni. A Gazdakör elnöksége ezuton hívja meg tagjait a és ezek vendégeit kultürestre.

— **A Frohsinn közgyűlése.** A Frohsinn daleylet április 3-án délelőtt 10 órakor a bel-téri kath. iskolában tartja rendes évi közgyűlést, melyre egy a pártoló mint az alapító tagokat tisztelettel meghívja a — Vezetőség.

— **Gumi-fűzők és haskötőkben nagy választék Barth L. fűzőtermében** Zrinyi Péter-utca 17. (Fűzők mérték szerint)

Elszakíthatatlan harisnyák

csakis BRAČA SCHÖNBERGER-nél, Novisad, Jevrejska ulica 6.

— **A háztulajdonosok akadályozzák a telefonszerelési munkálatokat.** Az automata telefonközpont minden valószínűség szerint április 16-án nyitják meg. A telefonszerelők erősen dolgoznak, hogy addigra elkészüljenek és felsővezetékek kicserélésével, sok háziur azonban megakadályozza őket ebben. A postalgazgatóság ezuton is figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy a szerelés alkalmával elszenvedett minden kárukat megtéríti a postalgazgatóság. Az automataközpont üzembehelyezése csak akkor szenvedne halasztást, ha néhány háziur továbbra is makacszkodna és akadályozná a szerelési munkálatokat. Ebben az esetben a postalgazgatóság kénytelen lenne bírósági utra terelni az ügyet.

— **Megnyílt Temerinben a Gazdák Takarékpénztár helyiségében** Balázs fényképész műterme s igen jutányosan készít felvételeket.

Lišić fatelepen, Novi Sadon

Kanális mellett, legolcsóbban beszerezhet minden-nemű **asztalos** és **építéshez** való **faárut**.

— **Fa, brikket a legjobb tüzelőanyag,** legolcsóbban a Lišić fatelepen kapható.

— **Személtáda a város közepén.** A Cetinjska uccában, amely valamikor a költő Lenau nevére hallgatott, évek óta egy otromba személtáda diszeleg, amelyből nap-nap után olyan orrfacsaró illatok szállnak fel, amely merő ellentétben áll a Coty és Haubigant parfümök korszakának ideológiájával. Hiába kérdeznénk, hogy miért éppen a Cetinjska ucca jutott ehhez a megtiszteltetéshez, amely tudvalevőleg a város közvetlen központjában áll s ahol naponta több száz ember fordult meg, akik az Apolló udvaron keresztül sietnek hivatalukba, mert annyi bizonyos, hogy a város urai ez esetben a tradíciókra hivatkoznak s egyszerűen azzal érvelnének, hogyha a személtáda éveken keresztül állott azon a helyen, miért ne állna továbbra is ott, ahová a város valamelyik bölcs ura annakidején dirigálta. A kellemetlen büzi, amely a Cetinjska ucca környékét megfertőzi természetesen csak azok érzik, akik arrafelé laknak, de miután az elviselhetetlen trágyadomb a városi higiénia szempontjából is fölötte veszélyes, ezuton kell kérdést intéznünk az illetékes helyek kapacitásaihoz vajjon meddig

fogják tűrni a város központjának ezen rettenetes elcsufítását, amely nemcsak esztétikai érzésüket sérti, hanem a közegészségügy csődjét is jelenti.

— **Krón Béla olaszországi rézkarcai.** Firenze, Venezia, Róma klasszikus épületeinek, uccasorainak nemes vonalai vonulnak el a szem előtt Krón Béla festőművész rendkívül értékes rézkarcain. A noviszádi Urbán-féle könyvkereskedés kirakatában láttam először ezeket a képeket, amelyek az olasz levegő klasszikus szépségét, nyugodtságát és fenségességét lehelik magukból. Krón Béla az erdélyi föld izes talajából kiszakadt festő, aki évek óta járja az olasz föld műemlékektől duzzadó városait, elküldte nekünk is ezeket a képeket, amelyekről a nagy olasz művészeti folyóiratok is áradozva írnak. Krón finom, nemesivelésű vonalai életet árasztanak magukból és ezek a rézkarok a maguk nemében elsőrangúak. Megérdemlik, hogy a művészet hítesei megálljanak és magukba mélyedjenek előttük. (cs. z.)

HAJLITOTT SZÉKEK Dinár 45-től
vendéglők és lakások részére, HEMLER butorüzlet, NOVISAD. Nagyobb vételnél engedmény.

— **Lugkövet kevert a férje borába,** hogy leszoktassa az ivásról. Szombathelyről jelentik: Pallos József nyőgíri vendéglőst felesége úgy akarta leszoktatni az ivásról, hogy borába lugköldotot csempészett, amelyből a férfi hosszabb időre megbetegedett. A férj feljelentésére tegnap tárgyalta az ügyet a szombathelyi törvényszék. A tárgyalást elnapolták, mert a törvényszék szakvéleményt kíván arról, vajjon alkalmas lehetett-e emberélet kioltására az italba kevert lugkö.

HÁLÓSZOBÁK, EBÉDLŐK,

vasbutorok, függönyök stb. olcsó árban. HEMLER butorüzlet, NOVISAD.

— **Hatalmas vihar Hercegovinában.** Mosztári jelentés szerint Hercegovinában két nap óta nagy vihar dühög. Popovopolje és Mosztarsko Blato víz alatt áll.

— **Ismét vihar pusztít a francia tengerparton.** Párisból jelentik: Az a hatalmas vihar, amely egy Saint-malo hárombócot elpusztított, a francia partvidék egyéb részein is dühögött. A brestli, douarnenezi és touloni kikötőkből jelentik, hogy több hajó veszedelemben forog. Különösen a kisebb halászbárkák szenvednek a vihartól. Douarnenezi jelentés szerint, a vihar következtében három ember meghalt.

ferőtlenítő szer használata

KOVÁCSOK!

A legközelebbi napokban érkezik egy uszály **valódi pécsi kélszer mosott**

kovács-szén

kapható kicsinyben és nagyban

KRAJACSEVIĆ fatelepen

Novi Sad. Telefon 165.

— **Nem engedelmesskedett a rendőrnek.** Zeremszki Paja turiai földműves 1923. január 25-én ittasan tántorgott az uccán és zaklatta a járókelőket. Velicki Gyoka községi rendőr erre figyelmeztette, hogy menjen nyugodtan haza, Zeremszki azonban nem engedelmesskedett, hanem kivette kését és megszúrta a rendőrt. Erre odajött Crnojacski Szava rendőr és be akarta kísérni Zeremszkit a községházára, az ittas ember azonban nem akart menni, hanem lefeküdt a földre és onnan nem kelt fel. A rendőrök kénytelenek voltak kocsit hozni, arra feltenni Zeremszkit és úgy a községházára szállítani. A noviszádi törvényszék tegnap hatósági személyek megsértése miatt 30 napi elzárásra ítélte Zeremszki Paját.

— **Magyarország hazaszállítja hősi halottait a világháború harctereiről.** Budapestről jelentik: A magyar állam megállapodást kötött Jugoszláviával, Németországgal, Olaszországgal, Lengyelországgal és Romániával, a külföldön eltemetett magyar hősi halottak kedvezményes hazaszállítása ügyében. Az erre vonatkozó igényeket a budapesti belügyminisztérium III. osztályában kell bejelenteni.

— **Jugoszláviába jön a Henry cirkusz.** Koschka Henrik, a világhírű Henry cirkusz tulajdonosa rövidesen Jugoszláviába jön. Ez alkalommal Noviszádra is ellátogat, sőt valószínűleg ez lesz az első állomása Jugoszláviában.

SPANYOLNÁTHA, MEGHÜLÉS, RHEUMA
ellen biztosan megvéd

BRÁZAY

sósorszesz. Mindenütt kapható!

— **Ujabb földrengés tartja izgalomban Japán népét.** Párisból jelentik: Tokióban tegnap reggel hat óra tájban heves földrengést éreztek Japán nyugati részének egész területén, még pedig ugyanazon a vidéken, ahol március elején nagy földrengés pusztított. A lakosság rémülten menekül. Eddigi hír szerint emberéletben nem esett kár.

— **Meggyilkolta bátyját féltékenységből.** Kolozsvárról jelentik: Megrendítő testvérgyilkosság ügyében fejezte be a nyomozást a kolozsvári rendőrség. Még kedden este történt, hogy Pál György és Pál József Külkajántó-utl lakosok a korcsmában összevesztek. A két testvér hosszú idő óta állandó viszályban volt egymással. Ennek a haragnak az volt az oka, hogy mind a ketten egy leánynak udvaroltak, aki a két testvért egyformán szívesen fogadta. Tegnapelőtt aztán Pál György mérsáros, este a korcsmában találkozott a nála egy évvel fiatalabb öccsével, Pál József 26 éves szobafestővel. Szóváltás keletkezett közöttük, amelynek hevében Pál József biciskával rohant bátyjára. A mulatók azonban szétválasztották a dulakodó testvéreket. Lakásukon azután tovább folyt az ingerült perpatvar. Pál József felszállította bátyját, hogy ne járjon többé annak a leánynak házához, akit ő akar feleségül venni. Pál György gunyosan mondotta, hogy nem fog neki öccse parancsolni. A fiatalabbik testvér erre szenvedélyes hangon vitakedett. Majd amikor a bátyja faképnél akarta hagyni, a kezében levő furkosbottal többször egymásután fejbe sújtotta. Pál György eszméletlenül esett össze. A szomszédok és maga a dühtől elkapott testvér is azonnal segítségére siettek és a mentőket a helyszínére hívták. Pál Györgyöt beszállították a klinikára, ahol másfél napig élet és halál között lebegett, ma azután anélkül, hogy egy percre isemagához tért volna, meghalt. Pál József már a tett elkövetése után jelentkezett a negyedik kerületi rendőrségen, ahol Boldin komisár hallgatta ki és leartóztatták. A gyilkos testvért teljesen megtörte bátyjának halála, kétségbeesve mondotta a rendőrség emberei előtt, hogy szerencsétlen és elvakult szerelme kergette a gyilkosságba.

Felhívás

Tisztelettel kérem az országunk területén működő összes magyar dalárdák vezetőségét, hogy dalegyesületük pontos címét, taglétszámát, elnökének, karnagyának és titkárának nevét, az alapítás évét és alapszabályaik miniszteri jóváhagyásának számát és keltét vagy a Sombori Iparos dalárda elnökének: Zwirschitz Károlynak, vagy nekem írásban legkésőbb f. é. **április hó 16.-ig** bejelenteni szíveskedjék.

A sürgős bejelentésre egy nagyszabású vajdasági dalárda-verseny előkészítése céljából van szükség, miért is annak egyidejű jelzését kérem, hogy dalegyesületük hajlandó e ezen a dalünnepélyen a versenyzők sorában résztvenni vagy sem?

Sombor, 1927. március hó 30.

Testvéri üdvözléssel
Prokopy Imre.

SZINHÁZ

A Nemzeti Színház műsora: Vasárnap d. u. Cloelo. Este: Jaqueline. Hétfő: Tánc a boldogságba (kedvezményekkel) Szerda: Kloklo (kedvezményekkel) Csütörtök: Három egy felvonásos (Jazvac pred sudom, Braca, Csicsak.)

A mai sportesemények:**Reggel 5 óra 10 perckor:**

A Fruska Gora turistatársaság harmadik kiránduló csoportjának indulása a kame-nicai hajóállomásraól.

Reggel 6 órakor:

A Fruska Gora turistatársaság negyedik kiránduló csoportjának indulása a kame-nicai hajóállomásraól. Vezető: Paquor József.

Reggel 6 óra 30 perckor:

A Fruska Gora turistatársaság ötödik kiránduló csoportjának indulása a kame-nicai hajóállomásraól. Vezető: Kassovitz Emil.

Délelőtt 10 órakor:

Vasutas—Makkabi II. osztályu bajnoki mérkőzés a NAK pályán, előtte Postás—NAK ifjúsági csapatok mérkőznek.

Délután 3 óra 15 perckor:

Gradjanski (Petrovaradin)—Rádnicski I. osztályu bajnoki mérkőzés a NAK pályán. Bíró: Nemes.

A NAK ma délután Temerinben játszik. A NAK ma délután Temerinben rándul át, ahol barátságos mérkőzést játszik a TTC-vel. A kék-fehér együttes legjobb összeállításban áll ki a temeriniek ellen és így győzelme valószínű. A mérkőzés mindenesetre érdekesnek ígérkezik, hiszen közismert, hogy a TTC a másodosztályu bajnokság komoly aspiránsa és az ősszel talán már nemcsak barátságos, de bajnoki mérkőzések során is állandó vetélytársa lesz a noviszádi elsőosztályu együtteseknek.

A NAK egyleti hírei: A NAK alább felsorolt játékosai a délelőtti folyamán vegyék át felszerelésüket a pályán: Platz, Róka, Mayer, Heterle, Peikert, Alexi, Greuling, Lenci, Lerch, Schäffer, Ilija, Markovics. A csapat délután 1 órakor a Winkle-féle sörcsarnokból indul Temerinbe. Az ifjúsági csapat a Postás ifjúsági ellen délelőtti 9 órakor a következő összeállításban játszik: Leonard, Zahoray, Szabó, Fekete, Lemler II, Müller, Istók, Gábel, Szániel, Halter I. és II.

A Cambridge nyolcása legyőzte Oxford csapatát. Londonból jelentik: Az egyetemek szombaton megtartott csónakversenyén a cambridgei egyetem nyolcása legyőzte az oxfordi egyetem csapatát.

Pusztít a kolera Indiában

Londonból jelentik: Bombayból írja a Times, hogy a beigaumi és dharwari kerületekre vonatkozó hivatalos adatok szerint március 12-től március 26-ig százötven faluban kétezer koleraesetet jelentettek be. A betegség lefolyása kilencszáz esetben halálos volt. Minden elővigyázati rendszabályt megtettek, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozzák.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cseminac. Hadirokkant sorsjegyei nem nyertek. Előfizetése beérkezett.

A világsajtó humora

Bölcsa Salamonhoz beállított egyszer egy anyós és bejelentette, hogy eltűnt a veje. Bölcza Salamon megígérte neki, hogy előkeríti.

A király azonnal összedoboltatta a népet és így szólt:

— Emberek, ezt az anyózt ketté kell vágni!

— Ugy van! Helyes! Kiabálta a tömegből egy hang.

— Oit a vöd — szólt mosolyogva Bölcza Salamon.

— Azért a vázáért minden árat megadnék.

— Dehát miért nem vetted meg.
— Mert száz pengőt kértek érte.

— Doktor ur, mielőtt kérném, hogy rendelkezjen nekem valamit, szeretném tudni, hogy mi az ön rendszere?

Az orvos (nagy nyugalommal): A készpénzfizetés.

Nahát, ez a mi Milka néniink egyre beszél, beszél és beszél...

— Igen. Az ember azt hinné, hogy annakidején gramofontüveivel oltották be...

— Istenem! A szegény János bácsit sétaközben súlyos baleset érte! Két helyen is eltört a karja!

— Hát mért nem ment mindjárt haza, amikor az első helyen eltört?

Vigjátékattrakció az Apollóban!

Nehéz a levegőből megélni!

REGINALD DENNY — MARION NIXON

1927 április 2

A dinár árfolyama!

Budapest 10.01—10.07 (pengőben), Prágában 59.10—59.60, Bécsben 12.45—12.51, Berlinben 7.37'50—7.41'50, Triesztben 37-37'50, Londonban 2.76.

Zürich

Budapest 90.75'5 (pengő), Páris 20.34'50, London 25.25—, Newyork 519.87'50, Brüsszel 72.25, Milánó 24.35, Amsterdam 208—, Berlin 123'27—, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.39'50, Varsó 57.95, Beograd 9.13, Bukarest 3.30.

Elite közönség - Tavaszi divatszükségleteit

vételkényszer nélkül megtekintheti **KIRAKATAINKBAN.** — Szolid árak! — Husvétli occasio! — Szabott árak!
MIŠIĆ és LETIĆ divatáruháza, Novisad, a városháza mellett.

Novisadi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések.)

Buza, bácskai, garantált 75 kg 2 százalékos d. k. kötés 305 (200 mm), felsőbácskai, 75—76 kg os 2 százalékos d. k. kötés 308 (200 mm). Tengeri, bácskai d. k. kötés 158 (100 mm), bácskai V. Tisza, fővonal d. k. kötés 162:50 (200 mm), bánáti d. k. kötés 154 (1000 mm). Buzallszt, bácskai, nullás alap d. k. kötés 455 (100 mm), bácskai 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 380 (100 mm). Irányzat: változatlan.

Szerkesztésért és kladdsért felel

TOMÁN SÁNDOR

APRÓ HIRDETÉSEK

ELADÁS

Legjobb minőségű RÉZ-MOSÓÚST és KATLAN, PÁLINKAFŐZŐ ŪSTŐK legnagyobb választékban MALOČIĆ VASO-nál Novisad, Kisačka u. 32. 1740-1-100

MAHAGONI EBÉDLŐT és rózsafa hálósobát jutányos áron sűrűsen eladok. Érdeklődni Kinizsi-ucca 17. lehet. 1025-1-3

KOMLÓDUGVÁNYOK kaphatók Scherer Andrásnál, Pašicevo. 1106-2

Egy új FÜSZERŪZLET berendezés eladó. Cim a kiadóban. 1073-2

ELADÓ egy betegnek alkalmas karosszék. Nemacska-u. 4.

KIADÓ

KIADÓ kisebb helyiség Futaki-ut 70. Ugyanitt egy fiaker, egy talyiga és henteskocsi eladó. 976-1-0

Egy jóforgalmu HENTES ŪZLET berendezés eladó. Cim: Dudarska (Epres) ucca 14. 1103-2

ŪZLETHELYISÉG, Ustavska-uccában egy kis szobával kiadó. Bővebbet Schächtilli Marija, Uspenska 3.

OSIJEKEN, a város szélén, Rétfalun eladó vagy bérbeadó új motormalom, őrlőképesség 75 méter-mázsa. Ugyanott egy sarokház Ūzlethelyiséggel és 8 szobás lakással, raktárral és nagy istállóval és egy különálló gabona bevásárló raktárral eladó vagy kiadó. — Bővebbet ugyanott Illés Albertnál. 1066-2

ŪZLETHELYISÉG kiadó azonnal, minden Ūzlethez alkalmas, sarokhelyiség. Érdeklődni Petrovics Nikolanál, Novisad, Temerinska-u. 18.

WERTHEIMKASSA 3. sz. nagyon jó állapotban jutányos áron eladó. Megtekinthető Handleri Grossmann, Futoski put 9.

KERESLET

KIFUTÓFIU 14—16 éves felvétetik. Handler i Grossmann, Futoski put 9

HIRDETÉSEKET felvesz a „Délbácska” kiadóhivatala, Trg Oslobodjenja 3. Wagner-palota.

Nyilt-tér*)

Ūzv. Toma Józsefné okleveles szűlésznő, Szlovacska-ucca 6. számú lakásából átköltözött Darányi-telep I. csoport 30. számú házába. Dr. Ilics-szanatórium és Leitner-villa között, közvetlen a vasut mellett.

Köszönetnyilvánítás

Ezton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejtethetlen halottunk

GLOSSI ANDRÁINÉ

szül. Fischer Paula temetésén személyes részvételükkel, koszoru- és virágudományokkal enyhíteni igyekeztek.

Novisad, 1027 április 3.

A gyászoló család.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy hön szeretett férjem, legjobb apa

id. NÉMETH FERENCZ

április 1-én este fél 10 órakor, a halotti szentségek felvétele után, életének 47, boldog házasságának 24. évében elhunyt.

Temetése április 3-án délután 1/24 órakor, a rom. kath. temető kápolnából helyezük örök nyugalomra.

Az engesztelő szent mise áldozatot f. évi május hó 2-án reggel 1/27 órakor fogjuk a beltéri plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni.

Novisad, 1927. április 3-án.

Gyászoló család.

HIRDETÉSEK

MÉSZ - TÉGLA - CSERÉP

legolcsóbban kapható
kicsinyben és nagyban

KRAJAČEVIĆ fatelepén

Novi Sad. Telefon 165.
1115-1-30

Varró- és tanulóleányok

felvétetnek Pölhe női divattermében,
Trg Oslobodjenja 1. szám

EGY-KÉT SZOBÁS LAKÁS

konyhával, esetleg kertes udvarral, lehetőleg a város központjában, vagy ahhoz közel

sürgősen

kerestetik. — Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Ūzleti helyiség,

műhely és kisebb lakás

kiadó Pašiceva 26. számú házban.

Falburkoló FAYENCE LAPOK,

Cseh és belföldi CSERÉPKÁLYHÁK, SAMOTT TÉGLA és LISZT állandóan gyári áron kapható:

Schomann és Bauer

Novisad, Jevrejska u. 9. Telefon 3-16.

Kálvin ucca 15. szám alatt levő

házamat

szabad kézből eladom.

Dr. Popov Milorád

kir. közjegyző, Kralja Petra ulica 26. szám.
978-1-3

Szoptatós dajkát

keresünk. A leveleket kérjük a Délbácska kiadóhivatalába címezni.

Olcsóbb lett a mész és cement!

Mész 100 kg-ként 58.— Din. Beocsini cement 100 kg.-ként 68.— Din.
500 kg.-tól kezdve 66.— Din. kapható

Makso Keiner-nél

988 Novisad, Dunavska u. 19. 1-6

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönségnek ezton tudomására hozni, hogy raktáram tulzsufoltsága végett **eredeti angol szöveteimet méterszámra is áruba bocsájtom.**

Szabók vagy viszonteladók kedvezményes árban részesülnek. Tisztelettel

Farkas Mór angol uri szabó

Novisad, Kralja Petra ul. 27.
1118-1-2

Vegyen cipőt

szépet, jót és olcsót

Jovanović Milan

„MALI BATA“

hoz címzett Ūzletében Laze Kostića (volt Széchenyi) ucca 31. Novisad.
1-3

Legolcsóbban temet Novi Sadon Dudarszka (Epres) ucca 39. sz.

Bársony Testvérek

asztalos mesterek.

Putnik szabó

Kralj Petra 1.

Putnik szabó

Kralj Petra 1.

Értesítés!

Ezton értesitem t. rendelőimet, barátaimat, valamint a n. é. közönséget, hogy

divatszalonomban — betegségem után — a mai napon a munkát ujból megkezdtem

és így kérem a n. é. közönséget, megrendelésével engem felkeresni sziveskedjen. Tisztelettel

Putnik szabó Novisad, Kr. Petra u. 1. I. emelet

Kész vízmentes cséplő, vagon és kocsiponyvák!

Ia SISAL Manilla kévekötöző
kgként Din. 19.—

AVRAM SCHIFF

zsák, zsinag és ponyva nagykereskedőnél, **NOVI SAD.**
Telefon 403. Sürögnycim: Jutešif.

KOMLÓZSINEGEK

minőség szerint kgként 26.— Dinártól feljebb.

és intarszákok csépléshez
Len, kender

Árverési hirdetés

Vb. M. Ernst cég csődtömegéhez tartozó cukorkaáru a noviszádi kir. törvényszék 477-1927/5. számú végzése alapján 1927. évi április hó 6-án délután 4 órakor Noviszádon Zseljeznicka-ül. 53. sz. alatti raktárban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők eladatik. Az áru ugyanott bármikor megtekinthető. Árverési feltételek megtudhatók dr. Lampel Béla noviszádi ügyvéd irodájában bármely hétköznapon d. u. 4—6 óra között.

Novisad, 1927. évi március 29.

Dr. Lampel Béla
csődtömeggondnok.

1104-1-1

Fiatal kezdő tisztviselő,

német, szerb és magyar gyorsíró és gépirónő, ki a könyveléshez is ért, felvétetik. Cím Sehmolka hirdetőirodájában, Novisad, Jevrejska 7.

Munkásnők

felvétetnek az

Első Novisadi Szappangyárban.

Önálló kertész,

disztertek rendezését elvállalja. Címe Futoska ucca 5. szám alatti cipészüzleiben.

Temerinben a központon

két uccai szoba kiadó

üzlethelyiségnek is alkalmas raktárhelyiséggel. Érdeklődni lehet: **Ökrész Ádám**
1022 Temerin 1—3

Csődtömeg eladás

Alulírott csődtömeggondnok közliré teszi, hogy

1927. év április 15-én d. u. 3 órakor

Dr. Lustig Ferdinánd noviszádi ügyvéd, csődválasztmányi elnök irodájában (Mileticeva-ül. 55) készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők eladatni fog **vb. Radovanovics Stevan noviszádi kereskedő csődtömege**, melynek becsértéke 439.689 dinár és amely áll különböző férfi és női szövetekekből, selymekből, marokimból, zefirekekből, parhetekből, epongeokból, ággarbiturákból, kendőkből, butorszövetekből és hasonló üzleti cikkekből.

Az ajánlatok zárt borítékban fentnevezett választmányi elnöknek adandók át bezárólag 1927. évi április hó 14-ig, egyidejűleg pedig alulírott tömeggondnok kezéhez lefizetendő 44.000 dinár óvadék.

A közelebbi feltételek alulírott tömeggondnok irodájában tekinthetők meg és elfogadás jeléül sajátkezűleg aláírandók. Nevezett tömeggondnok útján az áruraktár megtekinthető minden hétköznap délután 3 és 6 óra között.

Fentjelzett eladási napon külön ajánlatok alapján eladatni fognak az üzleti berendezést tárgyak is, amelyeknek becsértéke 30.765 dinár és amelyekre vonatkozó ajánlatokkal egyidejűleg óvadék címén 3.000 dinár fizetendő le.

Dr. Tabakovics György ügyvéd

vb. Radovanovics Stevan csődtömeggondnoka, Novisad, Vasut-ucca 78.
977-1-3

Villa

a kis Limanon, a legszebb helyen, modern új épület telekkel, 15 évig adómentes, 2 nagy lakással (1 azonnal beköltözhető) eladó. — Közelebbi feltételek megtudhatók **SCHMOLKA** hirdetőjében Novisad, Futoska u. 7.

Örül a gyermek, mert egészséges marad

Áldás a munkáskézeknek

Albus szappan mindent mos, semmi sem sérti meg

Albus szappan
za umivanje

UNIVERZÁLIS
ÉS NEUTRÁLIS SZAPPAN
MINDENÜTT KAPHATÓ
KÉRJE MINDEN ÜZLETBEN